

Изложение на мотивите на Съвета: Позиция (ЕС) № 3/2022 на Съвета на първо четене с оглед на приемането на директива на Европейския парламент и на Съвета за подобряване на баланса между половете сред директорите на дружества, допуснати до борсовата търговия, и за свързаните с това мерки

(2022/C 433/05)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 14 ноември 2012 г. Европейската комисия представи посоченото по-горе предложение на Европейския парламент и на Съвета.
2. Предложението имаше за цел да разреши сериозния проблем с недостатъчното представителство на жените в управителните съвети на дружествата, допуснати до борсова търговия.
3. По време на 7-ия си мандат Европейският парламент определи комисията по правни въпроси (JURI) и комисията по правата на жените и равенството между половете (FEMM) за комисиите, които съвместно отговарят за законодателното предложение. Комисията JURI назначи г-жа Евелин Регнер (SD, AT), а комисията FEMM назначи г-жа Роди Краца-Цагаропулу (EPP, EL) за съдокладчици и гласува по доклада на 14 октомври 2013 г. Европейският парламент прие своята съдържаща 66 изменения позиция на първо четене на 20 ноември 2013 г. ⁽¹⁾
4. По време на 9-ия мандат на Европейския парламент комисиите JURI и FEMM назначиха съответно г-жа Лара Волтерс (SD, NL) и г-жа Евелин Регнер (SD, AT) за съдокладчици и, след като Съветът постигна общ подход по предложението, на 16 март 2022 г. съвместно решиха да започнат междуинституционални преговори въз основа на позицията на Парламента на първо четене.
5. На 1 февруари 2013 г. работна група „Социални въпроси“ разгледа предложението за пръв път. На същото заседание и на следващи заседания (18 февруари 2013 г. и 25 март 2013 г.) работната група разгледа и оценката на въздействието.
6. Доклади за напредъка бяха представени на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси на 20 юни 2013 г., 9 декември 2013 г., 19 юни 2014 г., 11 декември 2014 г. и 18 юни 2015 г. На 7 декември 2015 г. Съветът по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси разгледа компромисен текст, внесен от председателството, но не успя да постигне квалифицирано мнозинство. На заседанието на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси от 15 юни 2017 г. беше представен още един доклад за напредъка. След допълнителна работа на различни равнища Съветът постигна общ подход на 14 март 2022 г. ⁽²⁾
7. Между март и юни 2022 г. се проведе преговори между Европейския парламент, Съвета и Комисията (като посредник) с оглед постигането на споразумение по предложението. На 7 юни 2022 г. преговарящите постигнаха предварително съгласие по компромисен текст, който впоследствие беше анализиран и одобрен от Комитета на постоянните представители на 15 юни 2022 г. ⁽³⁾

⁽¹⁾ P7_TA(2013)0488.

⁽²⁾ Док. 6468/22 + ADD 1.

⁽³⁾ Док. 9880/22 + ADD 1.

8. В хода на работата си Съветът взе предвид и становището на Европейския икономически и социален комитет от 13 февруари 2013 г. и на Комитета на регионите от 30 май 2013 г.
9. Предвид предварителното съгласие между законодателите и след редакция от юрист-лингвистите се очаква през октомври 2022 г. Съветът да приеме позицията си на първо четене по предложението.

II. ЦЕЛ

10. В предложението на Комисията се определя количествена цел от 40% за дела на по-слабо представения пол в управителните съвети на дружествата, допуснати до борсова търговия, и задължение за дружествата да работят за постигането на тази цел, *наред с другото*, чрез въвеждане на процедурни правила за подбора и назначаването на членовете на управителните съвети без изпълнителни функции.

III. АНАЛИЗ НА ПОЗИЦИЯТА НА СЪВЕТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

A. Общи положения

11. Въз основа на предложението на Комисията Парламентът и Съветът проведеха преговори с оглед да се постигне споразумение на етапа на позицията на Съвета на първо четене (бързо споразумение на второ четене). Текстът на проектопозицията на Съвета отразява напълно компромиса, постигнат между законодателите.
12. Позицията на Парламента на първо четене като цяло потвърди подхода, възприет от Комисията в нейното предложение, в което е представен минимален стандарт за справедливи и прозрачни процедури за подбор с цел подобряване на баланса между половете в управителните съвети на дружествата, но не са определени задължителни квоти. В общия подход на Съвета, който беше договорен повече от девет години след позицията на Парламента на първо четене, също беше подкрепен този подход, като същевременно беше подчертана необходимостта от признаване на различните средства, чрез които държавите членки биха могли да постигнат целите на директивата в съответствие с принципа на субсидиарност.
13. Компромисът, отразен в позицията на Съвета на първо четене, съдържа следните основни елементи:

B. Структура и обхват

a. Реорганизация на текста

14. Съветът реорганизира структурата на текста с цел по-голяма яснота и подчертаване на разграничението между целите, които трябва да бъдат преследвани от дружествата, допуснати до борсова търговия, и средствата за постигането им (вж. членове 5 и 6), както и с цел изясняване на останалите разпоредби, включително тези, които се отнасят до отделните цели, докладването и органите за насърчаване на равенството (вж. членове 5, 7 и 10). Това реструктуриране позволи също така да се изясни функционирането на клаузата за спиране на прилагането (вж. по-долу). За да се изясни фактът, че спирането на прилагането се извършва при изпълнението на директивата, по време на преговорите между законодателите съответният член беше преместен в последната част на текста (вж. член 12). Останалата част от структурата на договорения текст следва логиката, въведена от Съвета в неговия общ подход.

б. Заглавие

15. Заглавието на първоначалното предложение се отнасяше само до директорите без изпълнителни функции, въпреки че предложението всъщност съдържаеше разпоредби, приложими и за изпълнителните директори. За да се осигури яснота, Съветът измени заглавието, за да се изясни, че директивата обхваща *всички* директори, т.е. както изпълнителните директори, така и директорите без изпълнителни функции. Същото пояснение беше направено и в целия текст, където това беше уместно. Този подход беше договорен от законодателите по време на преговорите и се запазва в компромисния текст.

в. Определения (член 3)

16. В компромисния текст основните определения бяха приведени в съответствие с общия подход на Съвета. По-специално „дружество, допуснато до борсова търговия“ беше дефинирано като дружество, чието седалище се намира в държава членка и чиито *акции* са допуснати за търгуване на регулиран пазар.

г. Цели (член 5)

17. Предложението на Европейската комисия вече включваше две алтернативни цели: 40% за директори без изпълнителни функции или 33% за всички директори, въпреки че втората цел не беше формулирана толкова детайлно. Съветът преформулира двете цели, като ги направи еднакво детайлни, с оглед изясняване на обхвата и на предвидените алтернативи. Европейският парламент не беше видял необходимост от подобна промяна и изрази загриженост, че това може да изглежда като намаляване на равнището на амбиция. Като компромис текстът на член 5 беше леко изменен, за да изключи формулировката „да постигнат целта“, а вместо това да посочва задължението на държавите членки да гарантират, че спрямо дружествата, допуснати до борсова търговия, „се прилага“ една от двете цели. Самите цели обаче останаха непроменени.

д. Публични дружества срещу частни дружества, и дружества, в които членовете на по-слабо представения пол представляват по-малко от 10% от служителите

18. Съветът пожела да се заличи разпоредбата, която прави разграничение между публични и частни дружества и определя за първите по-ранна целева дата. От своя страна, Парламентът поиска да се заличи разпоредбата, която позволява на държавите членки да освобождават от прилагането на основните разпоредби дружествата, в които членовете на по-слабо представения пол представляват по-малко от 10% от служителите. В дух на компромис и двете разпоредби бяха заличени.

в. Процедури за подбор**а. Утвърдителни действия (член 6)**

19. Позицията на Парламента съдържаше няколко разпоредби, приложими към етапа на предварителен подбор. Като компромис съзакондателите постигнаха съгласие по формулировка, в която ясно се посочва, че утвърдителните действия се прилагат за целия процес на подбор. В съответствие с този подход и в контекста на установената съдебна практика по този въпрос, в компромисния текст се посочва, че целта за подобряване на равенството между половете следва да ръководи целия процес, включително предварителния подбор, и че при избора между кандидати, които са еднакво квалифицирани, приоритет се дава на кандидата на по-слабо представения пол, но това не е автоматично или безусловно.

б. Изисквания за предоставяне на информация (член 6, параграф 3)

20. В позицията си Парламентът разшири списъка с информация, която дружествата ще са задължени да предоставят на неуспелите кандидати. Като част от цялостния компромис обаче съответните разпоредби бяха запазени във формулировка, близка до първоначално предложената от Комисията.

г. Клауза за спиране на прилагането (член 12)

21. В общия си подход, в духа на субсидиарността, Съветът доразви и прецизира клаузата за спиране на прилагането, предвидена в предложението на Комисията, за да се предостави съществена гъвкавост на държавите членки, които вече са предприели мерки с равностойна ефективност за подобряване на баланса между половете в управителните съвети на дружествата и следва съответно да имат право да спрат прилагането на установените в директивата процедурни изисквания. Парламентът обаче счете, че предвидената в текста на Съвета клауза за спиране на прилагането потенциално е твърде отворена и неясна в някои части, което създава впечатлението за наличие на възможност за заобикаляне. Като компромис съзакондателите се споразумяха да уточнят, че клаузата за спиране на прилагането ще може да се използва само от държави членки, които са приели национални мерки с доказана „равностойна ефективност“, което означава, че следва да се изискват или задължителни количествени мерки в националното законодателство, или действителни резултати по отношение на конкретен постигнат процент. Освен това, съгласно компромисния текст, за да може дадена държава членка да се възползва от клаузата за спиране на прилагането, условията трябва да бъдат изпълнени към датата на влизане в сила на директивата.

22. Нещо повече, постигнатият компромис включва *изчерпателен списък на условията*, които трябва да бъдат изпълнени от държавите членки, за да се възползват от спирането на прилагането, и по-ясно описание на основните елементи, които следва да включва националното законодателство. Освен това компромисът не съдържа допълнителния вариант, предвиден в предложението на Комисията, който би позволил спиране на прилагането на базата на динамика към напредък (а не конкретен процент, който вече е постигнат). В допълнение, в члена за преглед беше включена разпоредба, изискваща от Комисията в доклада си за 2030 г. да разгледа евентуалната необходимост от преразглеждане на условията, предвидени в клаузата за спиране на прилагането. Наред с това държавите членки, които използват клаузата за спиране на прилагането, ще трябва също да докладват дали и как са изпълнили приложимите условия, а също и дали продължават да отбелязват по-нататъшен напредък към по-балансирана представеност на жените и мъжете, което е в съответствие с по-широкото им задължение да докладват относно цялостния си напредък. В компромисния текст се предвижда също държавите членки да прилагат директивата, а Комисията да докладва относно прилагането.

Д. Дати и крайни срокове (член 5)

23. Предвид броя години, изминали от първоначалното изготвяне на предложението, Съветът актуализира датите и крайните срокове в общия си подход. Въпреки това, тъй като Парламентът прие становището си още през 2013 г., в него не се съдържа такава актуализация. Преговорите между съзаконодателите бяха съсредоточени върху крайния срок за транспониране и целевата дата, определена във връзка с целите на директивата, като Парламентът настоя за по-кратки срокове. Договореният компромис се връща към стандартния 2-годишен срок за транспониране и в него е определен 30 юни 2026 г. като целевата дата за постигане на количествените цели – в средата на периода между съответните мандати на съзаконодателите.

Е. Санкции (член 8)

24. Налице беше значително разминаване между позицията, съдържаща се в общия подход на Съвета, в която се запазваше кратка и обща формулировка, в която се говори за „мерки за изпълнение“, и тази на Парламента, която беше по-подробна и задължаваща държавите членки да въведат конкретни санкции като глоби, отмяна на назначаване и изключване от обществени поръчки и от достъп до европейски средства. В договорения компромисен текст се използва терминът „санкции“ и се възприема първоначалната идея на Комисията, като глобите и отмяната на назначаване се посочват само като пример. Включена беше и обща разпоредба относно обществените поръчки, задължаваща държавите членки да гарантират, че при изпълнението на обществените поръчки и концесиите дружествата, допуснати до борсова търговия, спазват приложимите задължения, свързани със социалното и трудовото право, в съответствие с приложимото законодателство на ЕС. Накрая, като част от постигнатия компромис в текста беше въведена и алтернативна форма на санкция или неформален стимул, а именно публикуването от държавите членки на списък на дружествата, които са успели да постигнат количествените цели, определени в директивата.

Ж. Преглед (член 13)

25. В своята позиция Парламентът предвиди изрично да се паде възможност на Комисията да предложи преразглеждане на обхвата на директивата, за да се включат европейските институции и органи, дружествата, които не са допуснати до борсова търговия, санкциите и клаузата за спиране на прилагането. Съветът подкрепи по-обща формулировка предвид факта, че при всички случаи Комисията има право на инициатива при вземането на решения относно бъдещи предложения за преразглеждане или допълване на директивата. В компромисния текст Комисията се приканва да разгледа в доклада си от 2030 г. ефективността на директивата, евентуалната необходимост от разширяване на обхвата на директивата на по-късен етап с цел включване в него на дружествата, които не са допуснати до борсова търговия, които не са МСП, както и едно от условията на клаузата за спиране на прилагането, а именно това, което се основава на постигнатия напредък (член 12, параграф 1, буква а). От постигнатия компромис става ясно, че МСП и институциите на ЕС са изключени от члена за преглед. Въпреки това, за да бъдат отразени съществуващите стратегии за равенство, беше добавено съображение относно ролята на институциите на ЕС да дават пример (съображение 12).

3. Техническо приложение

26. В позицията си Съветът добави техническо приложение, в което се посочва конкретният брой позиции на директори, считани за необходими за постигане на количествените цели, изразени в проценти в директивата. Това приложение е включено в компромиса, договорен от съзаконодателите.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

27. Позицията на Съвета запазва основните цели на предложението на Европейската комисия и напълно отразява компромиса, постигнат при неформалните преговори между Съвета и Европейския парламент с подкрепата на Европейската комисия.
28. Компромисът, постигнат от съзаконодателите, беше потвърден с писмо от председателите на комисиите JURI и FEMM на Европейския парламент от 16 юни 2022 г. Очаква се Съветът да приеме компромисния текст своевременно като позиция на първо четене.
-